

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра політології та публічного управління

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

«ФІЛОСОФІЯ»

підготовки магістра

галузі знань **22 Охорона здоров'я**

спеціальності **226 Фармація, промислова фармація**

освітньо-професійної програми **Фармація**

Силабус освітнього компонента «Філософія» для підготовки магістра галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 226 Фармація, промислова фармація, форма навчання – денна, за навчальним планом, затвердженим 2020 р.

Розробник:

Борейко Ю.Г. – професор кафедри політології та публічного управління, доктор філософських наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: д.фарм.н., проф. Федоровська М.І.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри політології та публічного управління

протокол № 2 від 14 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри: д.істор.н., доц. Ярош О.Б.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, Освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 22 -Охорона здоров'я Спеціальність: 226 - Фармація, промислова фармація Освітньо-професійна програма: «Фармація» освітній рівень: другий (магістерський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання: 2
		Семестр: 4
ІНДЗ: немає		Лекції: 26 год
		Практичні (семінарські) : 16 год
		Самостійна робота: 42 год
		Консультації: 6 год
Мова навчання:		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: *Борейко Юрій Григорович*

Науковий ступінь: *доктор філософських наук*

Вчене звання: *доцент кафедри культурології та релігієзнавства*

Посада: *професор кафедри політології та публічного управління*

Контактна інформація - +380990771753, Boreyko.Yuriy@vnu.edu.ua

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ імені Лесі Українки:

<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента «Філософія» складений згідно освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 226 Фармація, промислова фармація, за освітньо-професійною програмою Фармація. Вивчення освітнього компонента «Філософія» здійснюється протягом четвертого семестру. Силабус містить два змістові модулі: 1) Історичні типи філософії; 2) Філософські проблеми розуміння та пізнання світу і людини.

Предметом освітнього компонента є засвоєння знань про специфіку філософського знання, особливості історичних типів філософії, проблеми історії філософської думки, світ, людину, суспільство, філософським вченням про буття, філософію пізнання, діалектику як теорію і метод, філософію свідомості, теорію цінностей.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета освітнього компонента «Філософія» – вивчення основних напрямів світової філософської думки, теоретичних і методологічних основ філософії, формування та збагачення культури мислення та світоглядної культури, засвоєння загальнолюдських цінностей і пріоритетів.

Завдання:

- набуття вміння аналізувати філософські погляди та концепції;
- оперувати основними поняттями;
- обґрунтовувати власні думки;
- застосовувати прийоми критичного мислення;
- розкривати зв'язки між подіями, явищами і процесами;
- виявляти й аналізувати суперечності суспільного життя.

3. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 13. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; здатність вести здоровий спосіб життя.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 13. Здатність продемонструвати і застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях і цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії, яка базується на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 2. Застосовувати знання із загальних і фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 4. Демонструвати вміння самостійного пошуку, аналізу і синтезу інформації з різних джерел і використання цих результатів для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.

ПРН 6. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРН 7. Виконувати професійну діяльність з використанням креативних методів та підходів.

ПРН 12. Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати і використовувати її у професійній діяльності.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю / Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Лабор. (Семін.)	Сам. роб.	Конс.	
Змістовий модуль 1. Історичні типи філософії						
Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві	6	2	2	2		ДС/5
Тема 2. Історичні типи філософії	4	2		2		
Тема 3. Особливості та фундаментальні проблеми античної філософії	6	4		2		
Тема 4. Філософія середньовіччя та епохи Відродження	6	4		2		
Тема 5. Західноєвропейська філософія Нового часу (XVII–XVIII)	6	4		2		
Тема 6. Німецька класична філософія	6	4		2		
Тема 7. Сучасна світова філософія	6	4		2		
Тема 8. Українська філософія у контексті світової культури	8	2	2	4		ДС/5
Разом за змістовим модулем 1	48	26	4	18		10 балів
Змістовий модуль 2. Філософські проблеми розуміння та пізнання світу і людини						
Тема 9. Філософське вчення про буття (онтологія)	7		2	4	1	ДС/5
Тема 10. Філософія свідомості	7		2	4	1	ДС/5
Тема 11. Філософія пізнання: гносеологія, епістемологія, методологія	7		2	4	1	ДС/5
Тема 12. Діалектика як теорія і як метод	7		2	4	1	ДС/5
Тема 13. Філософська антропологія	7		2	4	1	ДС/5
Тема 14. Соціальна філософія	7		2	4	1	ДС/5
Разом за змістовим модулем 2	42		12	24	6	30 балів
Види підсумкових робіт						
Поточний контроль						40 бвлів
Модульна конирольна робота №1						30 балів
Модульна конирольна робота № 2						30 балів
Усього годин / балів	90	26	16	42	6	100

*Форма контролю: ДС – дискусія.

5. Тематичні плани

5.1. Тематичний план лекцій

№ з/п	Тема	К-сть годин
1	Сутність філософії та її роль у суспільстві	2
2	Історичні типи філософії	2
3	Особливості та фундаментальні проблеми античної філософії	4
4	Філософія середньовіччя та епохи Відродження	4
5	Західноєвропейська філософія Нового часу (XVII–XVIII)	4
6	Німецька класична філософія	4
7	Сучасна світова філософія	4
8	Українська філософія у контексті світової культури	2
Усього		26

5.2. Тематичний план семінарських занять

№ з/п	Тема	К-сть годин
1	Сутність філософії та її роль у суспільстві	2
2	Українська філософія у контексті світової культури	2
3	Філософське вчення про буття (онтологія)	2
4	Філософія свідомості	2
5	Філософія пізнання: гносеологія, епістемологія, методологія	2
6	Діалектика як теорія і як метод	2
6	Філософська антропологія	2
7	Соціальна філософія	2
Усього		16

5.3. Тематичний план самостійної роботи

№ з/п	Зміст роботи	
1	Сутність філософії та її роль у суспільстві	2
2	Історичні типи філософії	2
3	Особливості та фундаментальні проблеми античної філософії	2
4	Філософія середньовіччя та епохи Відродження	2
5	Західноєвропейська філософія Нового часу (XVII–XVIII)	2
6	Німецька класична філософія	2
7	Сучасна світова філософія	2
8	Українська філософія у контексті світової культури	4
9	Філософське вчення про буття (онтологія)	4
10	Філософія свідомості	4
11	Філософія пізнання: гносеологія, епістемологія, методологія	4
12	Діалектика як теорія і як метод	4
13	Філософська антропологія	4
14	Соціальна філософія	4
Усього		42

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти: здобувач має відвідувати лекції та практичні заняття. Пропущені без поважних причин заняття потрібно відпрацювати у формі: підготовки конспектів лекції, опитування за темою практичного заняття.

Політика щодо академічної доброчесності: усі завдання здобувач має виконувати самостійно.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку пропуску лекції без поважної причини здобувач готує конспект до наступного практичного заняття. До закінчення вивчення модуля здобувач має відпрацювати усі практичні заняття.

V. Підсумковий контроль

Вивчення освітнього компонента завершується екзаменом. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали передбачені навчальною програмою види робіт і відпрацювали усі навчальні заняття.

Підсумкова оцінка визначається за 100-бальною шкалою і складається з сумарної кількості балів поточного оцінювання (40 балів) і модульних контрольних робіт (60 балів).

Якщо протягом семестру здобувач набрав 75 і більше балів, він може отримати екзамен, не складаючи його.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити результат здобувач складає екзамен, на якому враховуються поточні та отримані на екзамені бали. На екзамені залежно від правильності та повноти відповідей здобувач може отримати 60 балів.

Перелік питань до екзамену:

1. Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві.
2. Соціальні умови та духовні джерела формування філософії.
3. Світогляд, його суспільно-історичний характер.
4. Співвідношення філософії з наукою і релігією.
5. Філософські проблеми і дисципліни.
6. Специфіка філософського знання.
7. Методи та функції філософського знання.
8. Особливості філософських категорій в порівнянні з поняттями конкретних наук.
9. Історико-філософський процес.
10. «Основне питання філософії»: різноманіття підходів.
11. Західна та східна моделі (парадигми) філософії.
12. Особливості давньоіндійської філософії.
13. Давня китайська філософія.
14. Основні школи давньогрецької філософії.
15. Філософія античного світу.
16. Геоцентричний характер середньовічної філософії.
17. Полеміка реалізму та номіналізму у середньовічній філософії.
18. Арабська філософія середньовіччя (Авіценна, Аверроес, Аль-Фарабі).
19. Антропоцентризм філософії Відродження.
20. Гуманістична спрямованість філософії Відродження та її зв'язок з літературою і мистецтвом.
21. Наукові революції XVII століття.
22. Проблема методу пізнання у філософії Ф. Бекона і Р. Декарта.
23. Вчення про субстанцію у філософії Нового часу (Р. Декарт, Б. Спіноза, Г. Лейбніц).
24. Ідеї гуманізму та Просвітництва у філософії XVIII століття (Ш. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо, Ф. Вольтер).
25. Основи теорії пізнання І. Канта.

26. Філософська система Г. Гегеля.
27. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха.
28. Філософія марксизму.
29. Особливості сучасної світової філософії.
30. Позитивізм та його різновиди.
32. Ірраціоналізм А. Шопенгауера, С. К'єркегора.
«Філософія життя» Ф. Ніцше.
32. Філософія психоаналізу і неофрейдизм.
33. Екзистенціально-антропологічні напрями філософії.
34. Ситуація Постмодерну у філософії.
35. Філософська культура Київської Русі.
36. Філософська система Г. Сковороди.
37. Ідеї державотворення у філософській та суспільно-політичній думці України кінця XIX – початку XX століть.
38. Російська релігійна філософія XIX – початку XX століть.
39. Проблема буття у філософії.
40. Матерія і рух. Простір і час.
41. Проблема свідомості у філософії.
42. Свідомість як ідеальне буття.
43. Свідомість і самосвідомість.
44. Структура і форми самосвідомості.
45. Суспільна свідомість та її співвідношення із суспільним буттям.
46. Пізнання як предмет філософського аналізу.
47. Чуттєве і раціональне пізнання.
48. Проблема істини в пізнанні.
49. Роль практики в процесі пізнання.
50. Наука і наукове пізнання.
51. Поняття методу і методології.
52. Загальнонаукові методи пізнання.
53. Закон як форма відображення об'єктивного світу і ступеня розвитку пізнання.
54. Діалектика як теорія і як метод.
55. Діалектика як вчення про універсальні зв'язки, зміни та розвиток.
56. Закони діалектики.
57. Суперечність як джерело розвитку.
58. Закон єдності й боротьби протилежностей.
59. Роль закону заперечення заперечення в постановці і розв'язанні проблеми співвідношення прогресу і регресу в суспільному розвитку.
60. Категорії “якості”, “кількості”, “міри” у світлі закону взаємного переходу кількісних та якісних змін.
61. Сутність і явище як категорії діалектики.
62. Категорії можливості та дійсності, їх взаємозалежність.
63. Категорії частини і цілого, їх взаємозв'язок.
64. Категорії необхідності та випадковості.
65. Діалектична єдність категорій змісту і форми.
66. Поняття системи та елемента. Принцип системності в науці.
67. Сутність причинно-наслідкового зв'язку. Детермінізм і фаталізм.
68. Категорії одиничного, особливого і загального та їх взаємозв'язок.
69. Проблема людини у філософії.
70. Основні філософські підходи до сутності людини.
71. Антропосоціогенез. Єдність природного і соціального в людині.
72. Проблема духовності та сенсу життя людини.
73. Становлення концепції діяльній сутності людини.

74. Природа як предмет філософського осмислення.
75. Поняття феномену релігії.
76. Буття Бога у філософській інтерпретації.
77. Мораль як форма суспільної свідомості. Історичність моралі.
78. Культура як спосіб життєдіяльності та міра розвитку людини.
79. Філософське розуміння культури. Проблема типології культури.
80. Людина в суспільній системі: індивід, індивідуальність, особистість.
81. Феномен “відчуження” в марксизмі та екзистенціалізмі.
82. Природа суспільства у філософській традиції.
83. Форми організації суспільного буття.
84. Концепції “відкритого” і “закритого” суспільства.
85. Типологія суспільств.
86. Сучасне інформаційне суспільство.
87. Малі та середні соціальні групи.
88. Великі соціальні групи як основні суб’єкти суспільного розвитку(класи, нації).
89. Соціальна революція, її об’єктивні передумови і суб’єктивні фактори.
90. Глобальні проблеми сучасності.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси:

Основна література:

1. Борейко Ю. Г. Інтерпретація культурної події в умовах соціальних змін: український вимір. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2020. № 1. С. 3–7.
2. Борейко Ю. Г. Методологічний дискурс комунікації у контексті повсякденності. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Філософські науки. 2018. № 10. С. 3–8.
3. Борейко Ю. Г. Текстова природа повсякденності. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки. 2019. № 12. С. 9–14.
4. Запорожченко О. В. Навчальний посібник з філософії з завданнями та тестами. Ізмаїл:РВ ІДГУ, 2019. 256 с.

5. Boreiko Y. G. Event as a transformation of everyday life modus of social being. *Anthropological Measurements of Philosophical Research*. 2018. № 14. P. 42-49.

6. Boreiko Yu., Fedotova T. The COVID-19 Pandemic as an Extreme Event: Effects, Reactions, Consequences. *European Journal of Transformation Studies*. 2021. Vol. 9, № 2. P. 125–142.

Додаткова література:

1. Іванова К. Філософія: кредитно-модульний курс: підручн. для студентів вищих навч. закладів; за заг. ред. К. А. Іванової. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2014. 472 с.

2. Козьмук Я., Задубрівська О. Філософія: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2012. 139 с.

3. Кулик О.В. Філософія : Навчальний посібник для вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації. Дніпропетровськ: Монолит, 2013. 692 с.

4. Лаппо В. Філософія : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2013. 242 с.

5. Онофрійчук О. Філософія: навчально-методичний посібник. Херсон, 2014. 222 с.

6. Основи філософських знань. За ред. В.А.Буслинського. Львів: Новий світ, 2013. 352 с.

7. Петрушенко В. Філософія: вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії: навч. посіб. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. 594 с.

8. Попович М. Бути людиною. Київ : Видавничий дім «КиєвоМогилянська академія», 2013. 223 с.

9. Скринник М., Фльорко Л., Фльорко М. Філософія: навчальний посібник ілія. Львів: Ліга-Прес, 2015. 477 с.

10. Тімченко О. Філософія : навчальний посібник для студентів усіх напрямів підготовки ; за заг. ред. О.П. Тімченка. Львів: Растр-7, 2015. 359 с

11. Баумейстер А. Буття і благо: монографія. Вінниця: Т.П. Барановська, 2014. 417 с.

12. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття: вибрані філософські етюди. Київ: Дух і літера, 2012. 473 с.

13. Людина в сучасному світі: колективна монографія: в трьох книгах; за заг. ред. В.П. Мельника. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2012.

14. Тейлор Ч. Етика автентичності; пер. з англ. і заг. ред. А. Васильченко. Київ: Дух і літера, 2013. 125 с.

15. Штайн Е. Вступ до філософії; пер. з нім. І. Терзової. Жовква: Місіонер, 2011. 202 с

Інтернет-ресурси

<https://filosof.com.ua/> Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України.

<http://philosophy.univ.kiev.ua/> філософський факультет КНУ ім. Тараса Шевченка.

<http://plato.stanford.edu> Філософська енциклопедія Стенфордського університету.

<https://filos.lnu.edu.ua/> Філософський факультет ЛНУ ім. Івана Франка.